

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTUL :

Capitala : 1 an 24 lei, 6 luni 12 lei, 3 luni 6 lei.
Districte : 1 an 30 lei, 6 luni 15 lei, 3 luni 8 lei.
Străinețate : 1 an 40 lei, 6 luni 20 lei, 3 luni 10 lei

Director : D. AUG. LAURIAN.

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame, a se adresa :

In România : La Administrație, strada Lipsicani, No. 11, Typographia Ștefan Mihăilescu. — In Franța : la Société Havas Laffit & Coie, 8, place de la Bourse, Paris. — In Austria : Abonamente, Anunțuri și Reclame la d. B. G. Poppovits, furnizorul Curții Române, Stadt, Fleischmarkt, 15, Viena. — Pentru anunțuri, venind din Germania, nu se primesc decât prin mijlocirea expediției de anunțuri : Adolf Steiner, in Hamburg.

ANUNCIURILE :

Linia mica pe pagina IV-a 55 bani
Reclame pe pag. III, 1 leu; pe pag. II, 2 lei; pe pag. I, 3 l.
Epistole nefrancate se refuza. — Articollii nepublicati nu se inapoiaza. — Pentru rubrica :
Insertiuni și Reclame, Redacțiunea nu e responsabilă

STIRI TELEGRAFICE

din zărele străine.

Brașov, 11 Iunie. — Junctiunea română și podarea în comunicație publică a liniei Brașov-Tișeu-Predeal s'a îndeplinit azi și în cea mai bună ordine. La primul curs de probă nu s'a întâmplat nici un accident impedecător. S'a luat toate măsurile posibile pentru asigurarea unei comunicațiuni bune, toate întocmirile necesare pe lângă casele de pază și de gară sunt — până la frontiera noastră — în cea mai bună ordine. De aici încolo — trebuie să se constată și tot o dată să se reprobeze neglijența cea mare. Nu afli la locurile și în ordine nici casele de pază, nici digurile, ba nici aparatele electrice pentru semnale.

Cu trenul de azi au sosit mulți călători din România.

Mostar, 11 Iunie. — «Pol. Corr.», anunță:

Alinau-se locotenent maresalul Guran (Român de naștere. Red.) în Gașco, preoțimea întregă de rital greco-oriental se prezintă înaintea lui, exprimând cea mai profundă mulțumită Majestații Sale împăratului de Austria, pentru spiritul material și moral extraordinar dat poporului.

Berlin, 11 Iunie. — Împăratul Wilhelm s'a dus la biserică printre o mulțime enormă de popor, ce neîncetat l'aclama prin strigăte entuziaste. În cetățile din provincie s'au serbat această zi asemenea cu mare solemnitate. Numeroase grațiarî s'au decretat și se vor mai decreta încă. Majestațiile Lor au fost felicitate de către diplomatic, de diferite princese și soții și funcționarilor celor mai mari — stând în fruntea lor principesa Bismark. După aceasta a marcat principiul diferiților și miniștrii — stând în fruntea lor principese Bismark, căruia împăratul și împărăteasa ei mulțumiră prea grațios. Pentru reichstag a vorbit Seydwitz, pentru camera principese de Ratibor, pentru corpul generalilor maresalul Moltke, pentru Berlin primarul Dunker; după acestia vorbiră deosebiții deputații din provincie. Terminându-se aceste ceremonii MM. LL. se reîntoarseră într'o cameră încet mânăta prin o mulțime entuziasată. Ajungând înalții soți în palat, eșiră pe balcon de trei ori, salutând mulțimea.

Petersburg, 12 Iunie. — Guvernorul general Gurco a dat un ordin în virtutea căruia d'acoi înainte numai acei tineri vor fi primiți ca voluntari în vr'un corp oarecare de armată al guvernamentului de Petersburg, cari mai întâi se vor prezenta în cancelaria lui Gurco și se vor lua felurite informațiuni asupra purtării lor morale.

Londra, 11 Iunie. — Congresul internațional al telegrafelor s'a deschis ieri. Maestrul general al poștei, d. Mauers, a felicitat în numele guvernului pe delegații sosiți. Secretarul Lüders a mulțumit. Președintele s'a oferit d-lui Patey.

Paris, 11 Iunie. — Ministrul de marină fiind interpelat, a dat în cameră mai multe explicații asupra cauzelor și împrejurărilor prin care s'a cotindat «Arrogante», Construcțiunea ei slabă o făcea să fie incapabilă pentru un serviciu serios pe lueul mării.

Camera a fixat pentru Sâmbătă debaterile asupra reîntoarcerii sale la Paris.

Ministrul de justiție a declarat, că guvernul este gata să elaboreze legea garanțiilor și să prezente proiectul Senatului, când se va cere.

Londra, 12 Iunie. — Corespondentul din Petersburg al lui «Daily News», anunță din isvor sigur că Țarul, de aceea nu s'a dus la Berlin, pentru că poliția berlineză a descoperit nește pregătiri pentru un atentat asupra Țarului.

Corespondentul și declară știrea această de absolut adevărată, orî căt va fi ea desmintită din Berlin.

Adrianople, 11 Iunie. — Repatrierea familiilor turcești progresează în mod înbucnător. Ele fug seră din districtele, unde Bulgarii au avut majoritate. În Babi-Eski suburbia turcească a fost distrusă de Bulgarii, acum însă reîntorcându-se numeroase familii turcești, au aflat o primire ospitalieră prin casele creștine. Un organ turec din Adrianople constată cu multă bucurie acest fapt generos al creștinilor.

Comisiunea pentru regularea frontierilor în zilele acestea din urmă a făcut progrese consi-

derabile. Fruntaria de apus este mai toată fixată. Atitudinea poporului față de comisiune este paucinică.

Comisiunea a plecat azi la Cazanlik.

Berlin, 11 Iunie. — Pentru festivitatea cea mare d'azi stradele, balcoanele și ferestrele erau prea frumos ornate. Pe piața Dönhoflata de 10,000 stânjenii pătrați se află peste 40,000 oameni. Pe la 9 ore dim. sosi musica care se compunea din 1500 persoane pentru musica vocală și musicele complete de la 4 regimente și 250 de tobogari. Pe când ceremonia se desfășura mai bine, căzu de o dată o năprasnică ploaie cu grindină. Panica se bătăcă a poporului nu se poate descrie fidel. Lumea fugia disperată prin toate stradele, grăbind spre un loc sigur ca să își scapă hainele, femeile își deplăngeau starea în care va să ajungă pălăriile lor, rochile lor etc. și fugiau să se adăpostească prin casele învecinate. Confusiunea e — mare. Toți speră, că nedelicata ploaie va înceta îndată.

A se vedea ultime sciri pe pagina III.

București, 2 Iunie.

Soluțiunea, propusă de d. Costinescu, în chestiunea israelită, merită o deosebită, atențiune, din două împrejurări: întâi, fiind că ea este împodobită în idea imposibilității de sânge; și al doilea, fiind că acea soluțiune este prezentată acum, ca a organului partidului de la guvern.

Noi ne-am pronunțat în contra acestei soluțiunii, din noaptea în care ea a eșit la iveală și ne-am pronunțat nu din spirit de opozițiune, ci din convingerea că și dânsa este un paliativ, fără temeiuri juridice, dar vătămător țării, dupe cum am dovedit în numărul trecut.

Cum a încheiat d. Costinescu cuvântarea sa de la Ateneu ?

În cea ce privește acordarea egalității tuturilor drepturilor la Evrei, cred — zis-a d-sa — că trebuie să ne mărginim numai la cei născuți în țară, cari nu s'au bucurat nici o dată de o protecție străină și cari și-au dat impositul sângelui, trăgând până acum la soți, căci de aci înainte mulți ar trage la soți, dacă ar ști că aceasta este de ajuns spre a deveni cetățeni români. Toți cei l'alți sunt considerați ca străini și dacă voese să dobândească împămîntărirea, n'au de căt să vină a o cere individual de la camera, ca și străini creștini.

Reproducem această conlusiune a d-lui Costinescu, pentru ca să nu rămână nici o îndoială asupra cuvintelor, pronunțate de on. nostru confrate.

Cu o parte din conlusiunile sale ne unim. Intr'atăt căt d. Costinescu voiesce stergerea ultimului alineat de la art. 7 din constituțiune și împămîntărirea individuală a străinilor de orî-ce rit, cu desființarea favoarei acordată de art. 8 din codicele civile și cu garanții legale pentru conservarea proprietății rurale, suntem veseli că ne găsim pe același tărîm, ca organul partidului de la guvern. Nu ne putem însă asocia cu d. Costinescu, spre a deschide poarta cetățeniei române tuturilor Judanilor, cari au tras la soți, pentru cuvintul că au tras la soți!

Tragerea la soți, ca și birul, este o obligațiune legală, la care trebuie să se supună, sub pedeapsă grea, orî-ce individ de sub protecțiunea unui stat, ear nici de cum un indice sigur al sentimentelor de iubire și de devotament către statul, în care locuiesc individul, un titlu de opțiune pentru naționalitatea acelui stat. Nu cunoaştem legislațiunea europeană, în care tragerea la soți să fie considerată ca un titlu hotărîtor, pentru naturalizarea unui individ. D. Costinescu are meritul unei inovațiuni, pe care am îmbrățișa-o cu o laudă, dacă n'ar fi

fi fără temeiuri rațional, dacă n'ar fi periculoasă pentru noi, dacă n'ar masca, fără voia sa poate, despre ale cărui sentimente românesci de-alminterea nu ne-am îndoit nici o dată, dorința alianței-israelite.

Nu ne vom întreba, care este numărul Evreilor ce au tras la soți, în acești 20 de ani din urmă; el trebuie să fiă cel puțin de trei ori mai mare de căt cifra afirmată de d. Costinescu, care — ni se pare — a confundat tragerea la soți cu serviciul în armată; dară ne vom întreba, ce deosebire este între cererea alianței israelite, de a se acorda împămîntărirea «tuturilor israeliților» din România, cari nu aparțin vre-unei naționalități străine» și propunerea primului redactor al «Românului» de a face cetățeni români pe «toți israeliții născuți în România, cari nu s'au bucurat nici-o dată de o «protecțiune străină și cari au tras la soți?» Dacă este vr'o deosebire, ea constă într'o neinsemnată diferență de număr; altminte-rea nu face de căt să consacreze principiul, pe care congresul n'a voit să ni-l dicteze, dar pe care alianța israelită lucrează din răspuseri spre a ni-l impune. Propunerea d-lui Costinescu ni se pare că e numai mijlocul practic, prin care am putea mai ușor cunoaște și împămînteni pe israeliții d-lui Lauway, cari nu aparțin vre-unei naționalități străine.»

Confratele nostru a combătut categoriile d-lui Ion Ghica, ca ceva «arbitrar» ca niște «favori speciale» fără temeiuri legitime. Tot așa ni se pare și categoria trașilor la soți.

Ceva arbitrar, o favoare specială ne propune și d. Costinescu.

Mai întâi contestăm, că, tragerea la soți este un titlu suficient spre a acorda împămîntărirea, suma întregă a drepturilor politice și civile, unui individ străin de sânge, străin de sentimente, străin prin tradițiunii, prin limbă, prin obiceiuri și prin aspirațiunii, de naționalitatea românească. Dar să primim, pentru moment ca adevărată teoria d-lui Costinescu, că un evreu, care a tras la soți — chiar dacă n'a căduț la soți, chiar dacă n'a servit în armată, chiar dacă nu scie românește, chiar dacă nu practică negoțuri cinstite, chiar dacă este străin prin toate tradițiunile, obiceiurile vieței și aspirațiunile sale — merită să fie proclamat cetățean român; ne întrebăm atunci: De ce d. Costinescu proclamă cetățeni români numai pe Evrei, cari au tras la soți, ear nu și pe cei-l'alți străini? De ce această favoare numai pentru neamul lui Israel? Oare baza d-lui Costinescu nu este tot așa de «arbitrară», ca și a d-lui Ion Ghica? Și apoi, dacă acest principiu, «derivat din dreptul pozitiv» este așa de solid, de ce confratele nostru îl mărginesce în timp? De sigur că conștiința sa de român a simțit slăbiciunea acestui principiu periculos și l'a oprit d'a pași mai înainte.

Nu; — e arbitrară și propunerea d-lui Costinescu. Ea acordă o favoare excepțională, de care nu s'a bucurat nimeni în țara românească, unei categorii de Evrei, la care nici congresul n'a voit să se gândească.

Pot fi, și în această categorie, căți-va Evrei, cari să merite împămîntărirea românească; nu tăgăduim. Dar prudent e, just e, ca pentru căți-va Evrei, cari s'ar fi distins pe câmpul de resboi, să dăm drepturi politice și civile, tuturilor Judanilor, cari au tras la soți, de la 1859 și până astăzi!? Ni se pare o esagerațiune. Să vină acei Evrei, cari au tras la soți să ceară împămîntărirea, producând toate titlurile ce dovedesc legăturile lor de simpatii cu Ro-

mâni, și, nu ne îndoim, că corpurile legiuitoare vor introduce cu mulțumire la cetățenia românească pe tot Erel, de orî ce categoriă, care ar merita naturalizarea. Principiul dreptului comun, împămîntărirea individuală, unul și același pentru toți străinii, de orî ce rasă și de orî ce rit, este principiul cel mai temelnic, de care să ne ținem în reforma constituțională.

Să fugim dară de soluțiunile arbitrare, căci arbitrare sunt și categoriile d-lui Ion Ghica, și categoria d-lui Costinescu. Să ne ferim de a ne prezenta, cu poala încărcată de drepturi înaintea străinilor, că nu este a lucra românește ast-fel. Dreptul unui popor asupra de tirani este de a se revolta; dreptul unei națiuni nedreptățite de forță, cum am fest noi, este de a rezista din toate puterile la toate silurile străinului. Dacă împrejurările presentele ne sperii și ne o-presc de la o bărbătescă împotrivire, să n'avem cel puțin lașitatea de a ne prosterna dinaintea alianței israelite, oferindu'i mai mult de căt ne-a impus chiar judecătorii nedrepti de la Berlin.

Nu; — noi nu ne putem uni nici cu categoria «Românului»; din contra avem dreptul să sperăm de la bunul simț al reprezentanților țării, că cu căt se va medita mai mult, cu atăta se vor convinge mai tare, că este de demnitatea națiunii române, ca, în fața intrigelor alianței israelite și impunerii străinilor, să nu acordăm o iotă mai mult, de căt împămîntărirea individuală a tuturilor străinilor cu desființarea favoarei de la art. 8 din codicele civile și cu legarea proprietăți rurale de dreptul cetățianului român.

Înțelegem, că servirea în armată să fiă considerată, pentru toți străinii, ca un titlu pentru scutirea de stagiū, să fiă chiar introdusă în art. 16 din codicele civile; nu înțelegem însă, de ce și pentru ce, simpla tragere la soți să constituie un titlu așa de puternic, anume pentru Evrei, la cetățenia română, mai ales când scim că nu sunt 10 Evrei la 100, cari să fi tras, de bună-voe și din dorința de a servi țara românească, la soți.

CRONICA ZILEI

D. Jarnic, care de căt-va timp se află la noi pentru studiul limbii române, este numit, în unanimitate, membru corespondent al Academiei române.

Societatea «Economia», va ținea Duminică, 3 Iunie, pe la orele 2 p. m. o ședință, în localul societății de arme, pentru a asculta raportul asupra socotelilor anului aspirat și spre a desbata alte chestiuni importante.

Ce onești sunt funcționarii guvernului actual!

Cum și împlinesc ei funcțiunea lor, cu ce devotament, cu ce abnegațiune!..

Ascultați ce ne spune «Stafeta» din Iași.

«Ni se spune, că găsindu-se doi șoltici ca vagabonzi, au fost trimiși la comisia desp. IV, unde se afla de serviciu d. sub-comisar Mandrea. Un alt domn sub-comisar, Picioara, însă, intervine și îi pune în libertate în schimbul unui modest imprumut de zecce ruble, ce ar fi obținut de la numiții vagabonzi. La această transacțiune ar fi participat, se zice, și un alt domn sub-comisar, Zaharia, carele astăzi chiar, s'a prezentat înaintea d-lui Prefect de poliție cu partea sa de trei ruble.»

Nu știm ce dispozițiuni s'a luat în privința rublelor și a șolticilor, dar în tot cazul așteptăm, dacă lucrul se adevărește, să vedem ce d'is-

